

COMMUNICATIVE DEVELOPMENT INVENTORY

MANENO YATUMIWAYO NA WATOTO KATIKA MSAMIATI WA KILA SIKU

Miezi 8 - 15

Kwa mzazi,

Baada ya mzazi/mlezi kutoa idhini kushiriki katika utafiti huu ataombwa kupeana ujumbe muhimu kuhusu kiwango cha maneno ya mwanaye kwa utaratibu ufuatao:-

Ningetaka ujue kuwa kila mtoto huwa na kiwango fulani cha maneno kufikia umri fulani. Kwa hivyo usiwe na shaka kama mwanao hawezi kufahamu au kutamka maneno fulani.

Nitakwambia mafungu ya maneno ambayo hutumika sana nawe utaniambia kama mwanao ama anayatamka, kuyafahamu, au kuyafahamu na kuyatamka.

Kuna baadhi ya maneno yenye maana zaidi ya moja; Utaniambia maana anayofahamu k.m. paka, mto, n.k.

Baadhi ya maneno huwa na maana sawa; niambie analofahamu mwanao k.m paka/nyau

Pia naomba uniambie ikiwa neno fulani analifahamu lakini huenda hawezi kulitatamka k.m. mswaki-....swaki, mjomba-....jomba,

Ningetaka kujua ikiwa mwanao anafahamu na kutofautisha wakati uliopo, uliopita au ujao; pia kuhusu udogo, ukubwa, wingi, uchache na shughuli za kila siku.

Mwishowe tukimaliza utapewa nafasi kwa hiari yako kuuliza au kuongezea lolote kuhusu lugha ya mwanao.

Na sasa tuangalie maneno hayo.

Ahsante!

COMMUNICATIVE DEVELOPMENT INVENTORY

Study Number: [][][][][][] Interviewer Initials: []

Start Time: [____:____] Finish Time: [____:____] Date: [__][__]/[__][__]/[__][__]

Relationship of respondent to the child: [_____]

Child's name: [] [] []

Sex: [_____] Birth Date of Child: [__][__]/[__][__]/[__][__] Age: [_____] [_____]

Sehemu ya kwanza: maneno watumiayo watoto

Milio ya sauti za wanyama	E	S/E		E	S/E
Baa baa	O	O	Kunguru	O	O
Chri chri chri	O	O	Miau miau	O	O
Gari	O	O	Mmee mmee	O	O
Heoo heoo	O	O	Mooh mooh	O	O
Huo huo	O	O	Simu	O	O
Kima	O	O	Tamu tamu	O	O
Kru kru kru	O	O	Umia	O	O
Kukuriukuu	O	O		O	O

Majina ya wanyama	E	S/E		E	S/E
Bata	O	O	Mnyama	O	O
Chura	O	O	Ng'ombe/Boo	O	O
Koo	O	O	Nyani/Kima/Tumbili	O	O
Kuku	O	O	Nyuni/Ndege/Njiwa	O	O
Kunguru/Kurabu	O	O	Paka/Nyau	O	O
Mbuzi/Mee	O	O	Panya	O	O
Mbwa/Jibwa	O	O	Samaki	O	O
Mdudu	O	O		O	O

Vyombo vya kusafiria	E	S/E		E	S/E
Baiskeli	O	O	Ndege/Eropleni	O	O
Gari/Motokaa	O	O	Pikipiki	O	O
	O	O	Tingatinga	O	O

8-15 months

Msamiati wa michezoni

	E	S/E		E	S/E
Chaki/Makaa	O	O	Mchezo	O	O
Kalamu	O	O	Mpira/Boli	O	O
Kibofu	O	O	Povu	O	O
Kinyago/Doli	O	O	Udongo	O	O
Kitabu	O	O	Zawadi	O	O
	O	O		O	O

Vyakula na vinywaji

	E	S/E		E	S/E
Barafu	O	O	Nazi	O	O
BigG/Ballgum	O	O	Ndizi	O	O
Biskuti	O	O	Njugu/Karanga	O	O
Chai	O	O	Nyama	O	O
Chakula	O	O	Nyanya/Tomato	O	O
Chapati	O	O	Omena/Kumbu	O	O
Chumvi	O	O	Peremende	O	O
Chungwa	O	O	Samaki	O	O
Embe	O	O	Sima	O	O
Kaimati	O	O	Soda	O	O
Karoti	O	O	Sukuma	O	O
Keki	O	O	Supu/Mchuzi	O	O
Kuku	O	O	Tamu	O	O
Maandazi/Mahamri	O	O	Tosti	O	O
Maharagwe	O	O	Uji	O	O
Maji	O	O	Viazi	O	O
Maji ya machungwa/Juisi	O	O	Viazi kaanga/Chips	O	O
Maziwa	O	O	Wali/Mchele	O	O
Mkate	O	O	Yai	O	O
Muhogo	O	O		O	O

Msamiati wa mavazi

	E	S/E		E	S/E
Chupi/Panti	O	O	Nguo	O	O
Kaptula/Kinyasa/Kipande	O	O	Sapata/Pata pata/Ndara/Champali/Silipiper	O	O
Kiatu	O	O	Shati	O	O
Kipkapa/Kepa/Cap/Kofia	O	O	Soksi	O	O
Ieso	O	O	Suruali	O	O
Mabuti/Njuti	O	O	Sweta	O	O
Nepi	O	O	Titi/Nono/Nyonyo	O	O
	O	O		O	O

Sehemu za mwili	E	S/E		E	S/E
Jicho	O	O	Midomo	O	O
Jino	O	O	Mkono	O	O
Kichwa/Head	O	O	Nywele	O	O
Kidole	O	O	Sehemu za siri/Dudu/Mdudu/Tupu/Tumbaki*	O	O
Kitovu	O	O	Sikio	O	O
Kucha	O	O	Tumbo	O	O
Makalio/Matako*	O	O	Uso	O	O
Mguu	O	O		O	O

*au neno lolote litumikalo katika jamii yako

Vifaa vya nyumbani	E	S/E		E	S/E
Bakuli	O	O	Mwiko	O	O
Beseni/Karai	O	O	Ndoo		
Bilauri/glasi	O	O	Pesa/Ngenje	O	O
Chupa	O	O	Picha	O	O
Dawa	O	O	Redio	O	O
Fimbo	O	O	Saa		
Godoro	O	O	Sabuni	O	O
Jagi	O	O	Sahani	O	O
Karatasi	O	O	Sanduku	O	O
Kichana	O	O	Shilingi	O	O
Kijiko	O	O	Simu	O	O
Kikapu	O	O	Sinia	O	O
Kikombe	O	O	Taa/Stima/Kandili	O	O
Kisu	O	O	Taka/Chafu	O	O
Miwani	O	O	Tauli/Towel	O	O
Mkoba/Mfuko/Begi	O	O	Ufagio	O	O
Mswaki	O	O	Ufunguo	O	O
	O	O		O	O

Fanicha na vyumba	E	S/E		E	S/E
Jikoni	O	O	Poti	O	O
Kabati	O	O	Sofa/Kochi	O	O
Kitanda	O	O	Stuli	O	O
Kiti	O	O	Veranda/Baraza	O	O
Meza	O	O		O	O
Chumba/Bedroom	O	O	Mlango	O	O

Vifaa vya nje	E	S/E		E	S/E
Barabara	O	O	Mti/Mwembe	O	O
Jembe	O	O	Mvua	O	O
Jiwe	O	O	Mwezi	O	O
Jua	O	O	Mwiko	O	O
Kijiti/Fimbo/Kigongo	O	O	Ndoo	O	O
Maji	O	O	Nyasi	O	O
Maua	O	O	Panga	O	O
Mchanga	O	O	Shimo	O	O
Mfereji/Paipu	O	O	Vichuma	O	O
	O	O		O	O

Mandari/ mavinjari	E	S/E		E	S/E
Dukani	O	O	Nje	O	O
Hapa	O	O	Nyumbani	O	O
Kwetu	O	O	Pale	O	O
Msikitini/Kanisani	O	O	Shamba/Shambani	O	O
Ndani	O	O	Shuleni/Skuli	O	O
	O	O		O	O

Majina ya watu	E	S/E		E	S/E
Baba/Daddy	O	O	Jina la mtoto mwenyewe	O	O
Babu	O	O	Kitoto	O	O
Dada	O	O	Mama/Nina/Mummy	O	O
Daktari/Mganga	O	O	Mjomba/Uncle	O	O
Fundi	O	O	Mtoto	O	O
Jina la mbwa/paka	O	O	Mtu	O	O
Jina la mlezi	O	O	Nyanya/Bibi	O	O
	O	O		O	O

Michezo na taratibu maadili	E	S/E		E	S/E
Ahsante/Shukrani	O	O	Naam/Ndio/Ehe	O	O
Kujisaidia/Pembeni/Haja/Pupu/Kanye	O	O	Pole	O	O
Kibe	O	O	Sasa?	O	O
Kwa kheri/Bye bye	O	O	Shikamoo	O	O
La/Hapana/Sitaki	O	O	Sssssh	O	O
Mambo?	O	O	Usiku mwema/Lala salama/Ulaze salama	O	O
	O	O		O	O

Vitenzi	E	S/E		E	S/E
Acha	O	O	Leta	O	O
Amka/Zinduka	O	O	Lia	O	O
Andika	O	O	Lisha	O	O
Angalia/Tunza/Linda	O	O	Maliza	O	O
Anguka	O	O	Mwaga	O	O
Angusha	O	O	Ngoja	O	O

8-15 months

Beba	O	O	Ogelea	O	O
Bisha/Gonga	O	O	Ona	O	O
Busu/Shumu	O	O	Onja	O	O
Cheka/Tabasamu	O	O	Osha/Nawa	O	O
Cheza	O	O	Ota	O	O
Chora	O	O	Piga makofi	O	O
Chukua/Pokea	O	O	Piga teke	O	O
Enda	O	O	Pika	O	O
Endesha	O	O	Pulizia/Vuvia	O	O
Fagia	O	O	Rusha	O	O
Ficha	O	O	Shiba	O	O
Funga	O	O	Shika	O	O
Fungua	O	O	Simama	O	O
Gusa	O	O	Soma	O	O
Imba	O	O	Sukuma/Peleka	O	O
Kaa	O	O	Tazama/Angalia	O	O
Keti	O	O	Tembea	O	O
Kimbia	O	O	Uma	O	O
Kula	O	O	Vunja	O	O
Kunywa	O	O	Vuta	O	O
Kupa/Patia	O	O	Weka	O	O
Lala	O	O		O	O

Vivumishi

	E	S/E		E	S/E
Chafu	O	O	Njaa	O	O
Furaha	O	O	Nyingi/Tele	O	O
Gonjwa	O	O	Nyingine	O	O
Hasira	O	O	Polepole	O	O
Kelele	O	O	Tena	O	O
Kidogo	O	O	Umaumia	O	O
Kimya/Nyamavu	O	O	Usingizini/ Usinizi	O	O
Moto/Choma	O	O		O	O

Maneno madogo

	E	S/E		E	S/E
Changu	O	O	Kile	O	O
Hii	O	O	Mimi	O	O
Huyo	O	O	Nini	O	O
Huyu	O	O	Wewe	O	O
Ile	O	O	Yangu	O	O
	O	O		O	O

Vipi mtoto wako ameanza kuchanganya maneno kama vile "Taka chakula" au "mbwa uma"?

Bado maranyingine/mara kwa mara Kila wakati

Naomba unipe mfano:
